

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ СИСТЕМИ В СФЕРАТА НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ

Диана Георгиева

*Медицински факултет, СУ "Св. Климент Охридски", София, България, УБ Лозенец, Ул. Козяк 1, 1407 София, Тел: +359 876697503
e-mail: dkg@mail.bg*

POSSIBILITY OF IMPLEMENTING INFORMATION SYSTEM IN THE AREA OF HEALTH CARE

Diana Gueorguieva

Medical Faculty, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Sofia, Bulgaria, 1407 Sofia, 1 Kozyak Str. Tel.: +359 876697503 e-mail: dkg@mail.bg

ABSTRACT

Introduction. Establishment of an organization of health care in hospital structures to meet current requirements is impossible without the introduction of information systems in the work of the nursing staff. Basic professional nursing activities are focused on patient care and conducting research directed by doctors and drug therapy, but at the same time it is necessary recording the patient information.

The aim of this study is to determine the skills of nurses for the implementation of information systems in health care.

Material and Methods. Conducted a survey of 100 nurses from the University Hospital "Lozenets" - Sofia, which is the basis for training students in "nurse" at the Medical Faculty of Sofia University "St. Kliment. Ohridski" - Sofia.

Results. The data obtained show that the 1/5 of the nursing staff may not work with a computer, and only 12% are those who work with the information system of the hospital. Nearly 90% of respondents indicated that bring patient information in notebooks on hand for these activities spend more than 1 hour of their time.

Conclusions. Definitely need the introduction of information systems in health care information processing for the patient but at the same time nurses are not sufficiently prepared to introduce such in nursing practice.

Key words: *information systems, nursing staff, hospital*

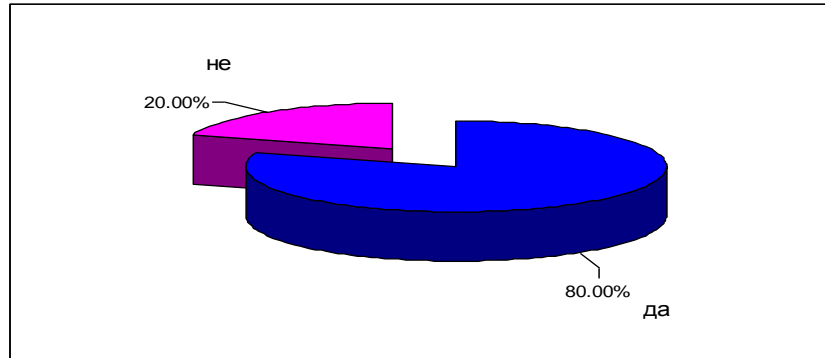
Въведение. Създаването на организация на здравните грижи в болничните структури, която да отговаря на съвременните изисквания е невъзможно без въвеждането на информационни системи в работата на сестринския персонал. Основните професионални дейности на медицинските сестри са насочени към грижите за пациента и извършване на назначените от лекаря изследвания и лекарствена терапия, но едновременно с това е необходимо определена информация за пациента да се регистрира, да се изпраща, както и да се съхранява.

Целта на настоящото проучване е да се установи готовността и уменията на медицинските сестри за въвеждане на информационни системи в сферата на здравните грижи.

Материал и методи. Проведено е анкетно проучване на 100 медицински сестри от УБ "Лозенец"- София, която е база за обучение на студентите от специалност "медицинска сестра" при Медицински факултет на СУ "Кл. Охридски"- София. Проучването е проведено през месец април на 2013 година, като са включени медицински сестри от всички клиники и отделения на болницата.

Резултати и обсъждане. Изучаването на възможностите и условията свързани с въвеждането на информационните технологии в сферата на здравните грижи разкрива основни проблеми, които трябва да бъдат разрешавани за да се осигури тяхното ефективно използване.

Фиг.1. Умения на медицинските сестри за работа с компютър

Значителна част от медицинските сестри в болницата посочват, че притежават определена компютърна грамотност. Близо 1/5 от анкетираните обаче, нямат такива умения. Това са по-възрастните медицински сестри, докато всички в млада възраст вече израстват с компютъра, като част от тяхното ежедневие. Въвеждането на компютъра като част от сестринската практика ще доведе до затруднения именно на тази част от сестринския персонал, които нямат изградени навици и умения.

Табл. 1. Умения на медицинските сестри за ползване на компютърни програми и информационни продукти

Отговори	Отн. Дял %
word	52,00
excel	30,00
Болнична информационна система	12,00
Интернет	80,00
Други	5,00

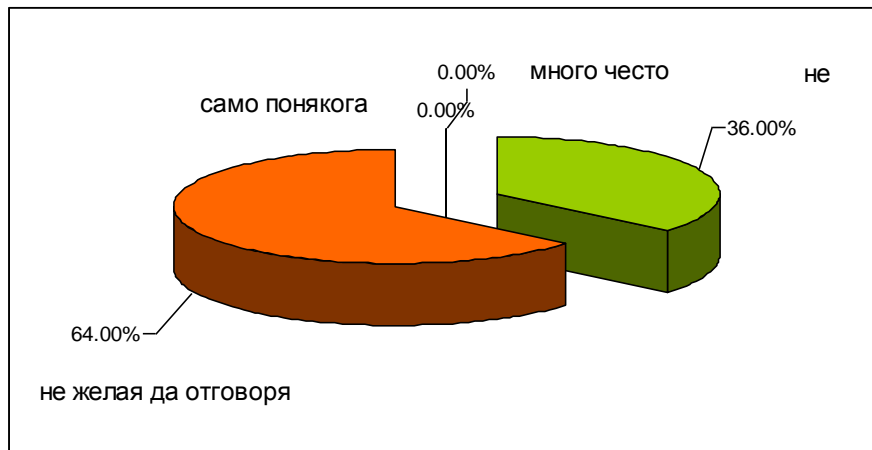
От представените в таблицата резултати става ясно, че по-голямата част от медицинските сестри ползват основно услугите на интернет. Само половината от умеещите да работят с компютър използват текстова програма на Word, а около 1/3 са тези, които използват електронните таблици на Excel. Една много малка част -12% от анкетираните работят с болничната информационна система. Обслужването на пациентите в съвременните болници е невъзможно да бъде осъществявано без да се използват възможностите на информационните технологии, тъй като информацията за пациентите трябва да бъде своевременно регистрирана, съхранявана и разпределяна от различните ползватели при здравноосигурителната система, която функционира в страната. Има известна част от анкетираните, които посочват, че ползват и други информационни продукти.

Тези данни показват, че сред сестринския персонал има известна част, които използват съвременните информационни продукти, но има и не малка част, които никога досега не са работили с компютър и информационни системи.

Табл.2. Начини за съхраняване на информацията, свързана със сестринските грижи

Отговори	Отн. Дял %
Специализирани компютърни програми	12,00
Ръчно писане в тетрадки	88,00
Известна част от информацията се предава писмено	0,00
Известна част от информацията се предава устно	0,00

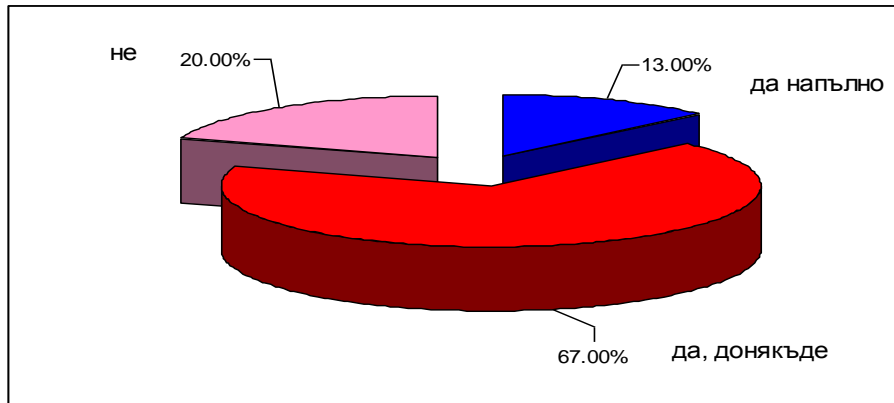
Получените резултати посочват, че обмена на информация в сферата на грижите все още се осъществява чрез писане на ръка в различни тетрадки – близо 90,00% от анкетираните посочват този отговор. Само 12,00% са медицинските сестри, които използват специализирани софтуерни продукти при осъществяване на болничните грижи за пациентите. Това са тревожни данни, поради факта че в болниците през последните години се инвестират значителни ресурси за ремонтни дейности и за медицинска апаратура и техника, а информационното осигуряване на грижите не отговаря на съвременното развитие на информационните технологии.

Фиг.2. Допускане на грешки поради липса на информационна система с информация за грижите

По интересен начин могат да бъдат тълкувани отговорите на медицинските сестри по въпроса за допускането на грешки поради липса на информационна система в сферата на грижите. Отрицателен отговор са посочили 1/3 от анкетираните, но повече от половината анкетираните не са пожелали да посочат определен отговор.

Тези данни показват, че грешки не липсват в сестринската практика, но липсата на информационна система не позволява доказване и регистриране на грешките. Голяма част от информацията относно грижите за пациентите не се регистрира, а това води до по-голямо натоварване на медицинските сестри, както и до невъзможност да се определи тяхната професионална отговорност. Значителна промяна в организацията на болничните грижи може да бъде осъществена в посока към по-голяма ефективност, ако бъде въведена специализирана информационна система, допълваща общоболничната.

Фиг.3. Намаляване ангажираността на медицинските сестри при въвеждане на информационна система

Медицинските сестри считат, че само донякъде ще бъде намалена тяхната ангажираност след въвеждане на информационната система. Това е така, поради факта, че най-голямо трябва да бъде натоварването с грижите към пациента, а информационното осигуряване е необходимо да облекчава работата по документацията и обмена на информация.

Табл.3. Възможности на медицинските сестри за справяне с информационни системи

Отговори	Отн. Дял %
Много бързо	26,00
Необходим е по-продължителен период	54,00
Нямам желание за работа с информационна система	0,00
Не желая да отговоря	20,00

Представените в таблицата данни показват, че близо $\frac{1}{4}$ от медицинските сестри имат възможности да се справят много бързо, ако бъде въведена информационна система в сферата на грижите. За половината от анкетираните е необходим по-продължителен период, който ще е необходим за обучение и адаптация към новата организация. В положителна насока можем да тълкуваме факта, че няма анкетираните, които да посочват, че нямат желание да работят с информационна система. Това показва, че медицинските сестри все по-ясно осъзнават потребностите от съвременно информационно осигуряване на професионалните сестрински грижи в болничните структури. Тези промени от своя страна ще доведат до сериозни промени в организацията на грижите, но това е крайно необходимо, тъй като бяха извършени редица промени в сферата на здравеопазването като цяло, а промяна в същността на организацията на грижите не е осъществявана.

Отговор не са посочили $\frac{1}{5}$ от анкетираните и това недвусмислено показва, че е необходимо да се провежда обучение и подготовка на медицинските сестри за промяна на тяхната нагласа и отношение към използването на компютърни и информационни системи.

Табл.4. Необходимото време за попълване на документация без компютър

Отговори	Отн. Дял %
До 5 минути	0,00
До 15 минути	12,00
До 1 час	0,00
Повече от 1 час	88,00

Времето, което отделят медицинските сестри за регистриране и съхраняване на информацията без използването на компютър и информационна система е повече от 1 час по време на дежурство. Тези данни доказват изключителната необходимост от въвеждането в сестринската практика на съвременните информационни системи за да бъде рационално използвано работното време с грижи за пациента.

Изводи. Въвеждането на информационни системи в сферата на грижите е от особено значение и необходимост, но проблемите ще възникнат поради факта, че около 1/5 от медицинските сестри в болничните структури не могат да работят с компютър, само 12% са тези, които работят с информационната система на болницата. Негативен елемент от организацията на болничните грижи е фактът, че почти всички медицински сестри /около 90,00%/ извършват обмена на информация за пациента в тетрадки на ръка, като за тези дейности отделят повече от 1 час от работното си време.

Определено е необходимо въвеждането на информационни системи в сферата на здравните грижи за обработка на информацията за пациента, но в същото време на медицинските сестри е необходима специална подготовка, както и определен период за адаптация към новата организация на грижите.

Литература:

1. Грънчарова, Г., Управление на здравните грижи, 2005, ИЦ на МУ – Плевен, с. 254
2. Чанева, Г., Качество на сестринските грижи като приоритет, 2008, “Артик 2001” ООД, с. 30